

HADRIÁN 1

24/6/2022

festivalregiony.cz

Zpravodaj Mezinárodního
divadelního festivalu Regiony

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ

RODINNÁ DAMŮZA

ITALSKÝ
MACBETH
HRANÝ MUŽI

TÉMA DOMA

TOMÁŠ JARKOVSKÝ:
NECHČEME ROZDĚLOVAT,
ALE SPOJOVAT

VÁŽENÍ DIVÁCI,

začíná 27. ročník mezinárodního divadelního festivalu *Regiony*, festivalu, který má na české divadelní scéně výjimečné a nezapustitelné místo. Nejenže pro spoustu divadelníků představuje vyvrcholení divadelní sezony, ale naším festivalem žije po celých osm dní doslova celé město. A to na málokterém festivalu zažijete. Hlavní myšlenkou a mottem letošního ročníku se stala regenerace. Regenerace kultury a především regenerace kulturou. V letošním vizuálu si hrajeme s výrazným červeným písmenkem R a se slovíčky začínajícími na toto zvukomalebné písmeno. A já kromě Regionů, Regenerace a Relaxu přidám ještě jedno slovo – Radost! Mám osobně velkou radost, že se letos může „divadelňák“ uskutečnit bez omezení, bez roušek, bez kontroly očkovacích pasů... A mám především radost, že jste se vy, naši diváci, vrátili do divadla.

Letošním ročníkem vám nabídneme návod, jak se zregenerovat po náročném období. Z programu, který čítá přes tři stovky představení, se těžko vybírá

pár tipů, co byste si neměli nechat ujít. Přesto si dovolím pozvat vás alespoň na dvě představení, která rámuji bohatý program na scénách Klicperova divadla. V úvodním představení festivalu na hlavní scéně představí sardinské Sardegna Teatro s inscenací *Macbeth* věhlasného italského režiséra Alessandra Serry. Tato inscenace, která posbírala řadu cen v Itálii i na zahraničních festivalech a objela celou Evropu, bude v Čechách k vidění vůbec poprvé. A naopak závěrečný den festivalu přinese jedno komorní představení – bude patřit švédskému Örebro Teater s *Králem Learem*, který je inscenovaný jako herecký koncert jediné herečky. A pokud si nevyberete ze zahraničních představení, určitě si nenechte ujít některé z nejlepších českých divadel, jakými jsou brněnské divadlo Husa na provázku, pražské Divadlo pod Palmovkou a Divadlo v Dlouhé nebo ostravské Divadlo Petra Bezruče.

Přeji vám spoustu krásných divadelních zážitků a krásné léto!

Eva Mikulková
ředitelka Klicperova divadla

ODVÁŽNÍ ČTENÁŘI, NETRPĚLIVÍ DIVÁCI,

v rukou držíte první číslo *Hadriána*, denního zpravodaje 27. ročníku Mezinárodního divadelního festivalu *Regiony*. Tématem letošního ročníku je REGENERACE, tématem tohoto čísla je DOMA. Obě slova vzbuzují libé pocity, v myslí povětšinou vyvolávají obrazy bezpečí a uvolnění. Tedy v případě, že obojího máte právě tak akorát.

Strádání a frustrace, ale také nadbytek a nuda se ovšem mohou stát dobrou látkou pro umělecké zpracování. O tom svědčí i program hradeckého festivalu. Jelikož smyslem umění není jen zabavovat, obveselovat a osvěžovat mysl, ale také kultivovat, burcovat a dráždit diváky formou či tématem inscenací.

Obnovujme tedy společně kulturu vysokou i nízkou, zábavnou i tesklivou, hlučnou i tichou. Chodme za ní do parků a ulic i do divadelních sálů. Budme rádi, že ji máme opět živou.

A především nám přeji – ať se cítíme všude jako doma. Radostně a rozjímavě!

Lenka Dombrovská
šéfredaktorka

Redakce
Lenka Dombrovská (šéfredaktorka)
Petra Zachatá (editorka)
Dominik Melichar (korektury)
Jan Motal (dětská stránka)
Petr KlariN Klár a Viktor Hájek
Redakční kontakt: lena.ds@seznam.cz

Sazba: Čarokrásno kolektiv
Foto: Archivy divadel
Tisk: Martin Sedláček

Festival pořádá
Klicperovo divadlo, Divadlo Drak, kontrapunkt
www.festivalregiony.cz

NECHCEME ROZDĚLOVAT, ALE SPOJOVAT

Dnes je na festivalu uvedena inscenace s názvem *Pravdu má každý svou(?)*, kterou jste společně s Jakubem Vašíčkem připravili pro plzeňskou Alfu. Tématem je internetové prostředí plné konspiračních teorií, fake news, vyostřených komentářů. Lze tuto inscenaci považovat za novodobou moralitu?

Nevím, jestli se dá mluvit o moralitě, vzhledem k tomu, že ta inscenace nenabízí jednoznačné rozřešení nebo návod. S moralitou má společného asi to, že je svým způsobem alegorická. Že to téma, o něž se hraje – tedy spor o kulatost či placatost zeměkoule, je vlastně zástupné. A že i postavy, které v tom příběhu vystupují, jsou personifikovanými typy a vlastnostmi, které jsme odporovali a zhustili do několika vyostřených charakterů. Šlo nám o to vytvořit groteskní obraz, který snad může vystihnout určité rysy současné společenské diskuse a bezvýchodnost, která z nich plyne. Jak se můžeme vzájemně vůbec na něčem domluvit, jestliže je možné si vedle práva na vlastní názor nárokovat také právo na vlastní fakta? Názory máme totiž opravdu všichni a skoro na všechno. No a co? Taky třeba všichni prdíme. Otázka je, jestli se musíme jedním i druhým navzájem příliš obtěžovat. Jiná věc jsou postoje, protože ty už předpokládají nějaký soulad našich názorů s tím, jak žijeme, co opravdu děláme. Proto taky mají na rozdíl od názorů nějakou skutečnou hodnotu.

V reakci na dění na Ukrajině a vlnu uprchlíků jste připravili také dvojjazyčnou pohádku *Červená Karkulka*, kterou prý znají děti v obou zemích. Premiéru měla před pár dny a diváci od tří let se na ni mohou vypravit zítra. Jak se vám tvořila ve dvou jazycích zároveň? Co to pohádce dalo a co vzalo?

U nás od konce března pracuje ukrajinská produkční Saša Titarova, která nám ze začátku hlavně pomáhala s adaptací našich tvůrčích programů pro ukrajinské rodiny, s překlady materiálů a tak podobně. Zároveň jsme si hned začali povídat o možnosti vytvořit pro tuto novou situaci také regulérní inscenaci. Rychle jsme se ale shodli, že nechceme hrát v ukrajinštině pro ukrajinské děti a tvořit tu nějaký paralelní program, že nechceme rozdělovat, ale spojovat. Byli bychom rádi, aby se na Karkulce v hledišti scházely české rodiny s těmi ukrajinskými. Aby měly společný zážitek, měly možnost se potkávat, mluvit spolu. Proto jsme si vybrali titul, který je oběma skupinám stejně známý, a obsadili tu inscenaci tak, že ji hrají Čech a Ukrajinka, každý svým jazykem, kterému navzájem moc nerozumí. Všichni – diváci i herci – jsou tak ve stejné situaci a jde vlastně o to proměnit prostřednictvím známého příběhu nedorozumění v setkání.

Co ze Sofoklova dramatu jste se rozhodli zachovat pro své autorské zpracování *Antigony*, která bude na Regionech uvedena 27. 6. ?

O *Antigoně* jsme uvažovali už dlouho, protože její příběh je velmi vrstevnatý. Je v něm vzdor vůči autoritě, nejednoznačný a napínavý sourozenecký vztah, milostný příběh a v neposlední řadě téma toho, jak nás determinuje historie vlastní rodiny. Jaké si z ní odnášíme vzory, ale také třeba jizvy, a jak si zařizujeme vlastní dospělý život.

Karel Kosík napsal zajímavý esej *Století Markéty Samsové*, kde na srovnání osudů a postojů Markéty s Antigonou dokumentuje, proč z jeho pohledu tragédie v původním smyslu slova dnes už není možná. Její nutnou podmínkou je totiž existence nějakého vyššího řádu, který je závazný, přesahuje jednotlivce i horizont života a všichni ho tak vnímají. Nediskutuje se o něm. Dnes je všechno více individuální, roztržitější. Proto i ten klíčový příběh o (ne)pohřbení Antigonina bratra musíme vyprávět jinak, s ohledem na motivace a postoje jednotlivých postav, z nichž každá si ten svůj racionalizuje jinak.

Z jakých dalších pramenů jste vycházeli?

Antigona je u Sofokla závěrečný díl trilogie a my „předpříběh“ – tedy příběh krále Oidipa – do vlastního vyprávění integrujeme. Pak je to spousta dalších fenoménů nebo pojmů, které mají původ v antice a s naším tématem úzce souvisejí: Psyché, Eros, oidipovský komplex, Elektrín komplex... A protože máme na jevišti svět mrtvých i svět živých, chtěli jsme, aby mezi nimi byla nějaká spojka, takže svůj prostor tu má i Charón. No a když už se do toho takhle člověk pustí, začne ho to inspirovat k dalším citacím nebo hře s různými dalšími motivy, včetně nějaké práce s původní divadelní formou (do té míry, co o ní víme). Rozhodně jsme nechtěli dělat žádnou antikú v kostce, ale když se nám to z hlediska tématu a příběhu hodilo, neomezovali jsme se v práci se zdroji zdaleka jen na Sofokla,

nakonec je tam různých vypůjčených motivů docela dost.

***Pravdu má každý svou(?)* a *Antigona* jsou inscenace určené pro teenagery. Jak se tvoří pro mladé lidi a co to obnáší?**

Pro nás to znamená zabývat se tématy, která se samozřejmě dotýkají nás samých, provokují nás a inspirují, ale u nichž zároveň věříme, že jsou přitažlivá i pro lidi v tomto konkrétním období života. Vnímáme dospívání jako období iniciace, kdy se člověk znovu rodí do nového, dospělého života a intenzivně všechno přehodnocuje – svůj vztah ke světu, k autoritám, k sobě samému. Stejně iniciační momenty se snažíme hledat nebo vymýšlet i v námětech, které si volíme.

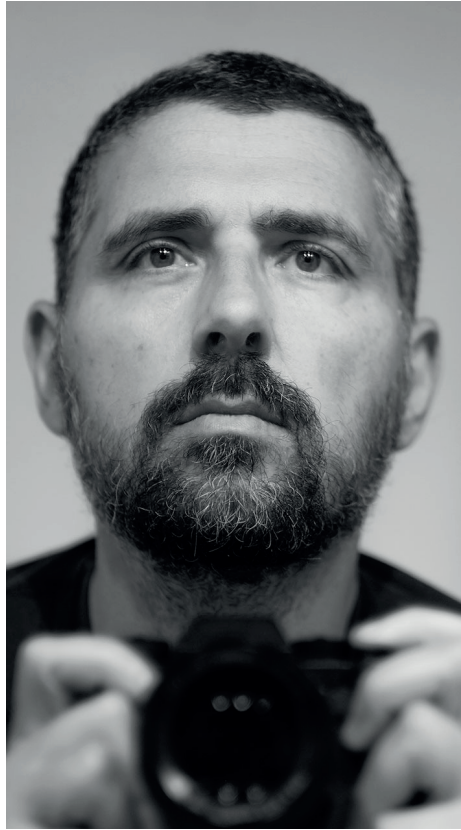
Prozradíte nám, co plánujete v *Draku* na příští sezonu?

Budeme mít tři premiéry, které tentokrát všechny budeme zkoušet v různých trochu roztroušených blocích, takže ač je rozezkoušíme postupně už od srpna, uvedeme je postupně až po Novém roce. První premiérou sezony bude v lednu inscenace, která vzniká v koprodukcii s Bratislavským bábkovým divadlem a která bude věnována třicetiletému výročí rozpadu Československa. Režirovat ji budou společně Jakub Vašíček se Šimonem Spišákem, v lednu bude mít slovenskou premiéru v Bratislavě a v květnu českou v *Draku*. V únoru potom uvedeme ve Studiu inscenaci *Huckleberry Finn* v režii Jakuba Vašíčka. A třetí novou inscenaci, která se bude jmenovat *To je andělení!* a premiéru bude mít na konci dubna, u nás nazkouší stejný tým, který pro nás připravil mimořádně povedenou inscenaci *Do hajan!*, tedy režisérka Veronika Poldauf Riedlbauchová se scénografkou Mariannou Stránskou a skladatelem Janem Čtvrtníkem.

Ptala se Lenka Dombrovská

SHAKESPEARE POTŘEBUJE JISKRU, ABY SE ROZHOREL

První festivalový den vyvrcholí netradiční adaptací *Shakespeareova Macbetha* v koprodukcii italských divadel *Sardegna Teatro* a *Compagnia TeatroPersona*, uváděnou v Klicperově divadle od 19 hodin. Jakou inspiraci poskytla sama Sardinie a proč v inscenaci hrají pouze muži? Odpovídá režisér inscenace Alessandro Serra.

V roce 1999 jste založil společnost Compagnia TeatroPersona. Mohl byste popsat její poetiku, inspirační zdroje a umělecké cíle?

Tvořivost je přesvědčení, síla, která nás nutí manipulovat s hmotou, jako bychom byli šarlatáni a demiurgové zároveň. Protože hmota je poddajná a měkká, řekl bych bezbranná. Každý může dělat divadlo, vzít text a nechat ho vyklíčit na jevišti, vzkřísit ty spící duchy. Poetika je často alibi pro další opakování. Poetiku mají ti, kteří přestali hledat, poetiku mají ti, kteří vzdali, a především ti, kteří neriskují. Za těch dvacet let byla naším jediným uměleckým cílem touha po poznání. Poznat umění, poznat techniku, poznat sebe sama a čas, který je nám dán k životu. Přijmout sám sebe, odpustit si a pak se pokaždé ponořit do nové a nevidané látky, která děsí a fascinuje. Neexistuje žádná poetika, jde o to hledat ve tmě něco, co neznáme. A pak si namlouváme, že jsme to našli, zatímco ve skutečnosti nás našla sama věc.

Na začátku kariéry jste působil jako herec. Ovlivňuje tato zkušenost vaši režijní metodu?

Nikdy jsem nestudoval u režiséra, to málo, co vím, jsem se naučil od herců: svých učitelů a spolučníků. A i dnes je pro mě každé nové setkání s hercem, který má

za sebou možná úplně jinou cestu než já, vždycky poučením. Jsem režisér a autor, ale myslím a píšu jako herec, cítím to hluboce a instinktivně. Jeviště jsem se zřekl ne proto, že bych si myslel, že mi chybí technika nebo nějaký talent, ale protože vím, že bych neunesl závrať z veřejného vystupování. Nemluví o studiu nebo rozpacích, vůbec se nestydím, mluvím o nadlidském daru herců vystavit na odív skryté jizvy a podělit se o ně s diváky, přijímat bolesti světa bez samolibosti a spekulací. Myslím a jedním jako herec, píšu jako herec, i když nejsem herec, a uvědomuji si, že prokletím divadla je herec, ale že divadlo nakonec není nic jiného než herec.

Jste vášnivý fotograf. Jak se tato činnost promítá do vaší divadelní tvorby?

Dnes mohu říci, že fotografie přispěla k mému režijnímu vzdělání jak z technického, tak z osobního hlediska.

Při tvorbě fotografického obrazu začínáte kompozicí a zmnívám se, že jde do velké míry o vrozený talent, který se nedá příliš naučit. Když jsem fotil své první fotografie a život přede mnou byl dokonale rozvržen, přemohly mě velmi silné emoce. Totéž se děje v divadle, jen s tím rozdílem, že na jevišti jsem to já, kdo vytváří jednotlivé scény, které jsou zabydleny těly herců. Ale emoce jsou stejné.

Jedinou technikou je pro mě emoce: když je scénický prostor živý a působí na diváka fyzicky, prostě tam zase cítím tu emoci. Fotografování pro mě znamená ztratit se mezi lidmi a pozorovat lidi, jejich domy, předměty, pozorovat vliv světla na život, život, který pozorují opřený o kmen stromu nebo o drolicí se zeď, život, který pozorují mlčky a jedním okem, a když se rozhodnu zastavit ho v paměti fotografie, je tam, přestanu dýchat, jinak se pohne.

Pokud vím, vaše společnost sídlí v Toskánsku. Jak došlo ke spolupráci se Sardegna Teatro?

V roce 2006 jsem napsal scénický projekt s názvem *Macbeth*, hledal jsem producenta, všichni v Itálii se mi smáli. Sardegna Teatro mi v roce 2006 ani neodpovědělo. V roce 2015 pak kulturní organizace CEDAC Sardegna podpořila dva workshopy, na kterých jsme začali promýšlet možnou cestu psaní scénářů. O rok později se k projektu Sardegna Teatro, už se změněným vedením, připojilo a rozhodlo se jej podpořit a produkovat.

Dočetla jsem se, že vaši adaptaci Macbetha inspirovaly karnevaly na Sardinii, které jste fotografoval.

Nápad se zrodil během fotografické reportáže z karnevalů v Barbagii (*horská region ve východní Sardinii, pozn. red.*). Okamžitě mě zaujala nápadná podobnost mezi Shakespeareovým mistrovským dílem a sardinskými typy a maskami, a zejména hluboké propojení s Dionýsem v síle gest a hlasu a neuvěřitelné formální preciznosti tanců a písní. Sardinie mi poskytla materiál, popel, korek, železo, krev... Kousavá a neuctívá ironie karnevalů, kameny, které

se staly nejen zbraněmi, ale díky dlům Pinuccia Scioly (*sardinský sochař, tvůrce tzv. Znějících kamenů, pozn. red.*) také zvukem, nuraghy (*sardinský unikát – kruhové stavby z balvanů, pozn. red.*). To vše je Sardinie, to vše bylo čínidlem, s nímž text reagoval, a toto setkání vyneslo na povrch archetypy, které jako takové patří k lidstvu. Kameny zpívají všude na světě, chléb křupe, když se na něj šlápne, všude a v každém věku, země, dřevo, železo, popel jsou prastaré prvky přítomné v každém koutě planety. V inscenaci není nic, co by nebylo nejprve univerzální a až pak sardinské.

Shakespeareova Macbetha jste nechal přeložit do sardinštiny. Překvapilo mě, že překladatelem nebyl lingvista, ale herec Giovanni Carroni...

Skutečnost, že text přeložil herec, se mi zdá být součástí tradice, podle níž až na zázračné výjimky byly velké texty v dějinách divadla napsány herci. Giovanni obdivuhodně přeložil mé zpracování textu a vrátil hře hudebnost, kterou italština nezná, a dokonce bych řekl, že ani takzvaná shakespearovská angličtina, která zřejmě neexistuje – to, co čteme, jsou jen fragmenty původního textu, které upravili a normalizovali redaktoři, přepisovatelé a tiskaři. Shakespeare je vznešený materiál, který však potřebuje jiskru, aby se rozhořel, jinak je to jen literatura.

V inscenaci pracujete výhradně s mužskými herci. Toto rozhodnutí lze chápat jako poctu shakespearovské době, ale existují i jiné důvody?

V karnevalech v Barbagii vystupují, dokonce bych řekl, že je ztělesňují pouze muži. Podobně i v alžbětinském divadle hráli ženské postavy mladí mužští herci. Prostě jsme se snažili dovést to do důsledků. Pokusil jsem se tedy text přepsat tak, že jsem vynechal všechny ženské postavy s výjimkou Lady Macbeth – bohyně matky, vládkyně smrti. Je vyšší a silnější než muži.

S inscenací jste procestovali mnoho zemí. Zaznamenali jste proměny v atmosféře představení?

Jsme svědky malého zázraku, ve všech částech světa, od Asie po Jižní Ameriku, od Evropy po Rusko, jsou reakce diváků vždy stejné: hluboké ticho, spousta smíchu (nejvíce se smějí diváci z jižanských zemí) a velmi dojemná emotivní účast. Domnívám se, že důvod je třeba hledat v přítomnosti určitých archetypů lidství, jak jsem řekl: v našem Macbethovi není nic sardinského, co by nebylo především univerzální.

Ptala se Petra Zachatá

PROSTOR PRO KREATIVITU I HRANÍ SI

Studio DAMÚZA světlo světa spatřilo již v roce 1999, kdy bylo založeno tehdejšími studenty Katedry produkce DAMU za účelem propagace studentské tvorby. Postupně se rozrostlo v produkční a producentkou jednotku podporující neortodoxní divadelníky a ambiciózní projekty studentů a čerstvých absolventů DAMU. Jeho tvorba je kontinuálně zaměřena především na progresivní autorské inscenace loutkového, výtvarného a objektového divadla určeného pro diváky dospělé i dětské. Stalo se azylem pro mladé začínající umělce, jimž skýtá příležitost realizovat vlastní divadelní projekty a získat tak cenné iniciační zkušenosti. Profesionálním tvůrcům pak nabízí možnost nezávislé tvorby mimo kamenná divadla a s ní logicky i tvůrčí svobodu, možnost experimentů a seberealizace.

Hlavní součástí produkce Damúzy jsou rodinné inscenace, které podněcují otázky a nápady podporující dialog rodičů a dětí. Ty se zároveň často stávají rovnocennými partnery performerů. Ve shodě s přesvědčením, že loutkové divadlo zdaleka nepatří jen dětem, vznikají ve spolupráci se skupinou Fekete Seretlek i hudební divadelní projekty určené primárně dospělým. Studio DAMÚZA má v současné době na svém repertoáru na dvě desítky inscenací a je pořadatelem tří festivalů: *KUK, VyšeHrátky* a *Nekropolis*.

V HRADCI SE TO TOČÍ, I KDYŽ KOLOTOČ STOJÍ

Mistr řezbář Martin „Matěj“ Holub z Horních Chvatlin u Kolína už poněkolidkaté zavítal na festival se svým vlastnoručně vyrobeným a také roztáčeným kolotočem. Jaké nové atrakce letos přivezl? Čtete a pak to v plenéru před Divadlem DRAK pořádně roztočte!

Na Regiony se se svým kolotočem vrátíte pravidelně. Jak spolupráce vznikla?

Kdysi jsem se šíleně zamiloval do jedné divenky z Hradce, z toho období mi zůstalo pár dobrých přátel, a i díky nim se podařilo navázat spolupráci s DRAKem.

Mohou se letos festivalovní návštěvníci těšit na nějaké novinky ze dřeva?

Ano, přivezu pár novinek, jedna je určena spíše pro dospěláky, ale i dětičky si mohou vyzkoušet svoji sílu, jedná se o siloměr zvaný mlátička a je skutečně vyroben ze staré dubové mlátičky na obilí. A tím se dostávám ke druhé novince, kterou je EKolo štěstí, i zde se recykluje. Každý, kdo si kolem štěstí zatočí, totiž získá nějakou drobnost z druhé ruky, jsou to potřebné věcičky do každé ručičky. Další doplňující hry a atrakce jsou ve výrobě, takže i příště se bude na co těšit.

Jste absolventem Střední uměleckoprůmyslové školy v Praze na Žižkově – obor tvarování dřeva a řezbářství. Proč jste se vydal právě na tuto dosti neobvyklou dráhu? Jsem velmi hravý.

Ročně odehraje na 300 představení. Letos se představí hned kvintetem počínů:

Pohádka *Honza Pták* o tom, kam až můžete dojít, když neumíte létat, vznikla jako semestrální práce studentů Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU Šimona Dohnálka a Daniela Horečného. *Perníková chaloupka* vznikla ve spolupráci s divadelním souborem Divadlo jednoho Edy. V režii Kamila Bělohávkova adaptuje klasickou předlohu do podoby svižné loutkové show pro herečku a muzikanta, v níž kreativně excelují Miroslava a Marek Bělohávkovi.

Uši pro princeznu potěší malé i velké milovníky hudby příběhem o Ludvíkovi, jemuž se velice líbí jedna melodiemi posedlá, a navíc urozená slečna. Hravě něžná produkce je autorským dílem Markéty Labusové a jejího kolektivu a hrají v něm Matyáš Míka a Alžběta Nováková.

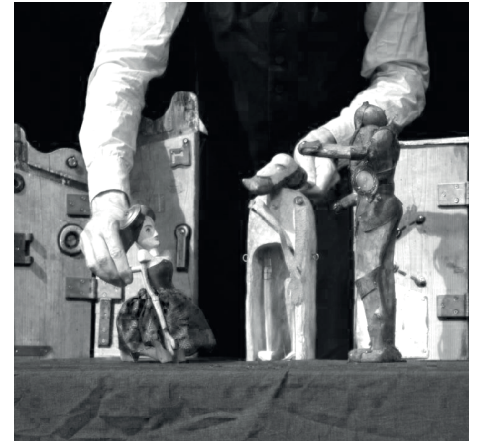
Zahrátky byly vytvořeny v tandemu s Řevem na hřišti a jsou unikátním crossovem divadla a interaktivního dětského hřiště zrozeného v hlavách Venduly a Honzy Tomšů a Doroty a Adama Krátkých. Zahradníci, rozmarňe vstupující do hry a měnící její pravidla, jsou nevyzpytatelní jako počasí a společně s dětmi se stávají tvůrci příběhu. Prostor pro všechny hravé děti nabízí samoobslužné variabilní herní prvky, které

fungují v různých prostředích, venku i uvnitř. Oproti klasickým hřištím tvoří soudržný celek skrz společné téma zahradničení ve čtvero ročních obdobích.

Golem Tomáše Podařila se odehrává v období vlády Rudolfa II. a sugestivně oživuje příběh slavné hliněné bytosti stvořené rabi Löwem. Příběh o zhoubné posedlosti mocí i neskonale lidské odvaze, jež bývá strůjkyň dobrých konců.

Produkce Studia Damúza budou uvedeny ve Stanu před Divadlem Drak, v Divadelním a Open Air šapitó.

Petr KlariN Klár

Lze se řezbářstvím vůbec uživit?

Těžko se dá dnes řezbářstvím uživit, zvláště pokud chcete dělat jen vlastní tvorbu a to, co vás baví. Pokud se to ale propojí s provozem kolotoče, možné to je.

Jak vznikl nápad vytvořit dřevěný kolotoč? Jak dlouho jste ho vyráběl?

Nejen že to byl můj dětský sen, kolotoč mne přinutilo postavit i to, že jsem se z trhů, kde jsem nabízel svoje loutky a hračky, vrátil s poloprázdnou kapsou. Trvalo asi dva roky, než se roztočil, samotná realizace by se dala nahustit přibližně do čtyř měsíců. Roztáčet kolotoč je veliká zábava, ovšem největší uspokojení mi přináší právě tvůrčí výrobní proces, i proto postupně přidávám další doplňující hry a atrakce jako kozí taxíky, dračí houpačku, balanční kostky, mlátičku, houpacího mravenečníka Víkyho a další.

Jaké zvířátko na kolotoči je nejoblíbenější?

Každý si to své najde, velmi žádané je ale prasátko Máňa. Dosti často se stává, že si děti raději počkají na další jízdu, než aby si sedly na jiné zvířátko. Hned za Máňou se drží Amina a Cíca, u těch se všem líbí, že houpají vemínky.

Nejde vám někdy z toho neustálého roztáčení hlava kolem?

Ano, jde, přesto mne to stále baví, a i proto jsem byl letos povýšen z točipána na točímistra. Rád bych to dotáhl až na vrchního čarotoče, k tomu ale potřebuji ještě

alespoň pět let praxe. Navíc mám šikovné učedníky, na festival se mnou přijede Barunka, moc hezky to roztáčí, není divu, že se hned po první akci dostala na hodnost červotoče. Těšte se.

Jaká místa, která jste s kolotočem navštívil, vám obzvláště utkvěla v paměti?

Samozřejmě Hradec Králové, tady se to totiž točí, i když kolotoč stojí. Moc rád jezdím na Dětský den Světového romského festivalu *Khamoro*. S kolotočem mám objeto u téměř celou naši malou českou zemičku a vždy se rád vracím domů, nejvíce se ale těším do míst, kde jsem ještě nebyl, vždy a všude je to ale podobné, děti se smějí, i když prší.

Tvoříte prý převážně z lipového dřeva. Proč?

Je to náš národní strom i tradičně nejvhodnější řezbářský materiál a pod barvu ideální. Kdybych se narodil třeba v Německu, to bych toho asi tolik nevyřezal.

Prý vytváříte též kulisy pro divadelní představení. Na jakých inscenacích jste spolupracoval?

Dělal jsem například loutky pro Divadlo Kubko, konkrétně pro *Africkou pohádku*, nebo portrétní loutky pro Divadélko Romaneto. Nyní, ve spolupráci s panem Levinským, velmi pomalu připravuji loutky do inscenace *Budulínek Dežo* pro Divadlo Vojty Olaha.

Ptala se Petra Zachatá

ANKETA 1.: TÉMA DOMA

Prvního vydání ankety na téma dne se zúčastnili šéfredaktorka, korektor a editorka zpravodaje *Hadrián*, příště to už budete vy, festivaloví diváci. Dotazy se snažím pokládat tak, aby byly kulturně či občansky relevantní. Oběma kolegyním a kolegovi ještě jednou děkuji za odpovědi.

Viktor Hájek

1. Co pro vás znamená být doma?
2. Máte nějaké divadlo, kde se cítíte doma?
3. Snažíte se pomáhat lidem bez domova?

Lenka Dombrovská, dramaturgyně a publicistka, šéfredaktorka *Hadriánu*

1. 5 T – teplo, ticho, tekutiny, tisk a (domácí) tvorové.
2. V pražském divadle Komedie pracuji jako programová kurátorka, tedy právě do něj chodím nejčastěji. Dokonce v něm mám i svou oblíbenou skleničku, sedačku, kolegyni, někdy si v něm i zuji boty, ale doma se – chválabohu – stále cítím lépe.
3. Snažím se.

Dominik Melichar, kritik, básník a bibliograf, korektor *Hadriánu*

1. Doma je tam, kde je má žena, děti a knihy. Představa, že opustím domov bez těchto tří součástí, je pro mě skličující. V souvislosti s válkou na Ukrajině jsem uvažoval nad lidmi, kteří prchají z domovů se svou rodinou jen s nejnужnějšími věcmi v jednom voze. Měli s sebou taky knihy? Někdy ano, ale celou knihovnu? Tisíce svazků? Těžko. Ženy s dětmi prchaly nejen bez knih, ale i bez manželů. Strašné. Domov je tam, odkud se odchází s obtížemi, nelehce, s pocitem nepřekonatelné ztráty.
2. Takové divadlo jsem měl. Byla to stará dobrá Pařížkova Komedie. Poslední léta před jejím koncem jsem tam trávil drtivou část svých studentských večerů. A nebylo to jen supervýhodnou cenou vstupenek pro studenty (80 Kč), bylo to divadlo, které mě intelektuálně i společensky stimulovalo. Dnes už takové divadlo není. Aspoň pro mě ne. Ale asi to není úpadkem kvality, spíš tím, že se do žádného divadla nedostanu s takovou pravidelností, jako tomu bylo tehdy.

3. Už spíš ne. Kdysi jsem se tenhle altruismus snažil pěstovat, ale po několika nepříjemných situacích, kdy se za mě dobře miněné peníze bezdomovec akorát ožral do nemoty a ve vlastních výkalech pak polehával před dveřmi mého domu, jsem obezřetnější. Na jinou než finanční pomoc bohužel nemám dostatek času ani energie.

Petra Zachatá, divadelní kritička a překladatelka, editorka *Hadriánu*

1. Klid, volnost a společnost lidí, s nimiž je mi dobře a před kterými si nemusím na nic hrát.
2. Obzvlášť během festivalové sezony strávím v divadlech více času než doma, ale i tak se snažím o návštěvě divadelního představení vždycky uvažovat jako o aktu opuštění své komfortní, „domácí“ zóny. Velmi příjemně se ale cítím například v A studiu Rubín, a to nejen vzhledem k útulnému sklepnímu prostoru, ale i proto, že se zde hraje o tématech, která se mě dotýkají, cítím zde jistou generační a názorovou spřízněnost.
3. V rámci možností, ale asi ne dost.

PŘÍMÁ ÚMĚRA INFLACE-NACISMUS

O ROMÁNU LIONA FEUCHTWANGERA *ÚSPĚCH*

Letošní ročník Regionů nese pochmurné pořadové číslo 27. My mu však osud členů známého Clubu 27, jako například Kurta Cobaina, Janis Joplin, Jimiho Hendrixe nebo Jima Morrisona, rozhodně nepřejeme. Naopak tu zakládáme nový klub, byť s číslovkou 8. Tolik knih, jejichž divadelní adaptace se probíjaly do programu festivalu, budete mít možnost na těchto stránkách poznat blíže. A pokud začneme citací ze strany 27. Bude to surrealismus, nebo to bude dávat smysl? Buďte s námi a uvidíte.

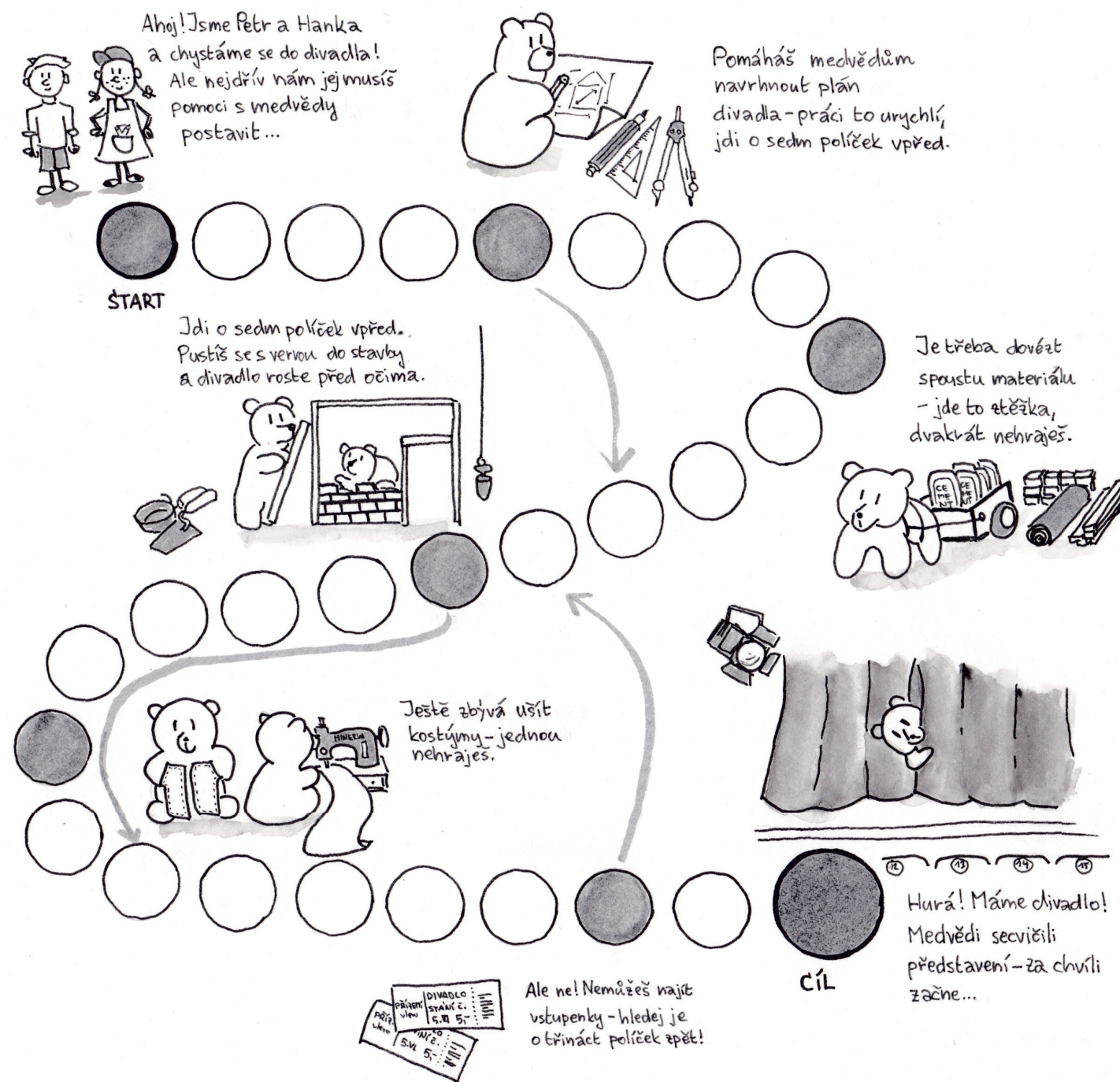
že neodhadl dobu ani blízkou budoucnost, vzkazoval pomalu se nacifikující německé vládě, „že mu může políbit prdel“, a nakonec tím, že do „své“ státní galerie věší obrazy, které se důležitým lidem prostě nelíbí. A tak stanul před soudem ve vykonstruovaném procesu. Ani ne tak jako Martin Krüger, jako spíš zástupce všech, kteří odmítají oportunismus, kteří milují svobodu a taky si jí v plných hrstech užívají, kterým je názor „hlaváčů“, mocipánů, vládnoucí kliky srdečně volný. Jenže Martin Krüger se přepočítal, když se spoléhal na svoje jméno a postavení. Když se vládní klika rozhodne, nehne s ní ani Martin Krüger. Rozsudek samozřejmě padne. Padne i Martin Krüger. To ale není zas tak důležité, byť se morálně citlivějším jedincům můžou u toho otvírat kudly v kapse.

Román *Úspěch* Liona Feuchtwangera je vstupním svazkem do románové trilogie *Čekárna* představující Německo a jeho občany v době mezi dvěma světovými

válkami. V pražské X10 nemohli mít šťastnější ruku, ačkoli by si zřejmě všichni přáli pravý opak. Feuchtwanger totiž mistrovsky předvedl, co se může stát (a v Německu se to stalo), když nastane inflace. Ta po první světové válce nastala, velkokapitalisté zbohatli a dělnictvo a střední vrstva se ocitají v bídě. A tak nastupuje NSDAP, tedy v románu „Opravdoví Němci“, a v jejich čele Hitler. Pardon, Kutzner. A dokonce i první nepodařený Hitl... Kutznerův pokus o puč. Po sto letech jsme v tom znovu. Máme inflaci, dokonce máme i válku, směřující se velkokapitalisty i hnědé košile v opozičních lavicích. Tak se zdá, že je načase zase číst Feuchtwangera. Může se zdát skličující, že román z roku 1930 je po bezmála sto letech znovu aktuální. Ale to bychom jen přidávali další postesk do kaleidoskopu všeho nepředpokladatelného, co tu od letošního února ve 21. století máme.

Dominik Melichar

V DIVADLE JAKO DOMA

Řeč je o panu Hessreiterovi, jednom z porotců v procesu s historikem umění dr. Martinem Krügerem, „pravým výhonkem neblahé poválečné doby“ a také požitkářem a hochštaplerem. Martin Krüger se provinil. Nejprve tím, že dorostl do produktivního věku ve třicátých letech 20. století. Poté tím,

PÁTEK 24/6/2022

English friendly
rodinné/family friendly

10.00	Studio Divadla Drak	Pravdu má každý svou (?)	Everyone Has Their Own Truth (?)	60 min	Divadlo ALFA	Plzeň	120 Kč	
	Plenér před Divadlem Drak	Kolotoč řezbáře Matěje	Matěj the Carver's Carousel		Řezbář Matěj	ČR	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00	Studio Beseda	Úspěch	Success	165 min	Divadlo X10	Praha	300 Kč	
15.00	Stan před Divadlem Drak	Honza Pták	Honza the Bird	35 min	Studio DAMÚZA	Praha	90 Kč	
15.00	Divadelní šapitó	Kde budeme bydlet	Where Will We Live	45 min	Vi.Tvor	Jičín	dobrovolné/ voluntary admission	
	Hlavní scéna Klicperova divadla, Hlavní scéna Divadla Drak, Infocentrum v Žižkových sadech	Festivalová hra REGION DRAMOX	Festival game REGION DRAMOX		DRAMOX	ČR	zdarma/free admission	
15.30	Letní scéna Klicperova divadla	O třech kůzlátkách	The Three Little Goats	45 min	Divadlo U plotny	Tábor	zdarma/free admission	
16.00	Hlavní scéna Divadla Drak	Neviditelné země	Invisible Lands	55 min	Livsmedlet	Finsko	220 Kč	
16.00	Open Air šapitó	A přece se opičil!	Monkeying Around!	90 min	kosmo_nauty	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
16.30	Divadelní šapitó	Smyčcové kvarteto hraje dětem	A String Quartet plays for Children	40 min	Královéhradecké kvarteto	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
16.30	Terasa Hlavní scény Klicperova divadla	Festivalové povídání	Festival Talk	60 min	Martin Hliský		zdarma/free admission	
17.00	Městská hudební síň	Květinová Harpyje	Flower Harpy	60 min	Divadelní soubor ROZKOŠ	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
17.00	Studio Divadla Drak	Pravdu má každý svou (?)	Everyone Has Their Own Truth (?)	60 min	Divadlo ALFA	Plzeň	150 Kč	
17.00	Open Air šapitó	koncert		40 min	Jiří Řezníček	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
18.00	Plenér před Divadlem Drak	Kitchen table – Pravdu má každý svou (?)	Kitchen table – Everyone Has Their Own Truth (?)	60 min	studenti středních škol, Anna Moberg, Kjell Moberg	NO/CZ/UK	zdarma/free admission	
18.00	Malé náměstí	Johnny & Jenny	Johnny & Jenny	45 min	Jonatán Vnouček a Michaela Stará	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
18.00	Stan před Divadlem Drak	Perníková chaloupka	Hansel and Gretel	35 min	Studio DAMÚZA	Praha	90 Kč	
19.00	Hlavní scéna Klicperova divadla	Macbettu/Macbeth	Macbeth	90 min	Sardogna Teatro a TeatroPersona	Cagliari (ITA)	410–450 Kč	
19.00	Šapitó Žižka	Švédované filmy	Sweded films	60 min	UMSKUP	Praha	50 Kč	
20.00	Divadelní šapitó	Lajka	Laika	75 min	Divadlo Exil	Pardubice	dobrovolné/ voluntary admission	
20.00	Hlavní scéna Divadla Drak	Neviditelné země	Invisible Lands	55 min	Livsmedlet	Finsko	220 Kč	
20.30	Letní scéna Klicperova divadla	koncert		90 min	Terne Čhave	Hradec Králové	zdarma/free admission	
20.30	Městská hudební síň – Rytířský sál	Medař	The Honey Gatherer	40 min	FRAS	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
21.00	Jižní terasy	Školní výlet	School Trip	20 min	Václav Bartoš	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
21.00	Šapitó před Divadlem Drak	koncert		80 min	Dragon's Brew	ČR	dobrovolné/ voluntary admission	
21.30	Šapitó Žižka	Stand-up show	Stand-up Show	60 min	Underground Comedy	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
21.30	Hudební šapitó	koncert		40 min	Iggy Mayerov	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
22.30 – 2.00	Šapitó Žižka	Volná zábava	At your Leisure	240 min	UMSKUP	Praha	zdarma/free admission	
22.15	Atrium Radnice	Záblesk	Flash	40 min	Společnost bloumající veřejnosti	Turnov	dobrovolné/ voluntary admission	
22.30	Hudební šapitó	koncert		40 min	Lazer Viking	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
0.00	Hudební šapitó	DJ set		120 min	DJ Vegy	Praha	zdarma/free admission	